

Asia: VN/813/2020 - VM015:00/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI RAHANPESUN JA TERRORISMIN RAHOITTAMISEN ESTÄMISESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt eri sidosryhmiltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021. Ehdotukset perustuvat neljännen rahanpesudirektiivin Suomen täytäntöönpanon osalta komission esille nostamiin puutteisiin kansallisessa lainsäädännössä, FATF:n Suomen maa-arvioraportin suosituksiin ja kansallisiin lainmuutostarpeisiin.

Pääomasijoittajat ry:ltä ei ole pyydetty erikseen lausuntoa, mutta nostamme esille kuitenkin lausuntonamme seuraavan:

Yleiset huomiot:

Pääomasijoittajat ry pitää kannatettavana sitä, että lainsäädäntökokonaisuutta pyritään selkiyttämään. Korostamme tarvetta luoda selkeä ja toimiva sääntelykokonaisuus, jotta mahdollistetaan lainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen ja vähennetään tulkinnanvaraisuuden aiheuttamaa taakkaa ilmoitusvelvollisille ja yrityksille. Selkeä ja toimiva sääntelykokonaisuus kaikkien osapuolten etu.

Esityksessä todetaan, että lainsäädäntömuutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Mikäli ehdotuksilla on kuitenkin laajempia vaikutuksia taikka jos esityksillä on vaikutuksia tietojärjestelmiin, lain soveltamisalaan kuuluville on jätettävä riittävä aika muutosten toteuttamiseen.

Huomiot valvojakohtaisesta riskiarviosta:

Rahanpesulain 2 luvun 2 §:n mukaan Finanssivalvonnan (Fiva) on laadittava riskiarvio sen valvonnan piiriin kuuluvien ilmoitusvelvollisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskeistä (valvojakohtainen riskiarvio). Finanssivalvonnan on julkistettava riskiarvion yhteenveto. Vaikka tätä sääntelyä ei ole esitetty muutettavan, nostamme esille seuraavat näkökohdat, joiden selkiyttämistä olisi hyvä harkita jatkovalmistelussa.

1) Katsomme, että rahanpesulaissa tulisi edellyttää, että eri toimialoja koskevan ominaisriskitasoluokittelun taustalla vaikuttavat tekijät perustellaan toimialakohtaisesti virheellisten tulkintojen taikka olettamien välttämiseksi.

2) Valvojakohtaisessa riskiarvioinnissa olisi huomioitava pääomasijoitusalan erityispiirteet paremmin – Pääomasijoitusalan toimialakohtainen ominaisriskitasoluokittelu tulisi tarkistaa Moderately Significant risk -kategoriaan (ks. Fivan valvojakohtaisen riskiarvioinnin ensimmäisen vaiheen yhteenveto 17.3.2020: https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/tiedotteet-ja-julkaisut/valvottavatiedotteet/2020/julkaistava_fiva_ml_riskiarvio.pdf)

3) Käytännössä Fivan raportointityökalua olisi myös korjattava harhaanjohtavien tietojen välttämiseksi ja tiedonlaadun parantamiseksi siten, että kyllä/ei-vastausten lisäksi sallittaisiin explain-sarake, jossa vastaaja voisi esittää 1/0-vastaukseen liittyvän kommentin tosiallisen tilannekuvan antamiseksi. Muussa tapauksessa tiedonkeruu saattaa tuottaa pääomasijoitusalan osalta harhaanjohtavaa tietoa.

Annamme mielellään näistä näkökohdista lisätietoja.

Pääomasijoittajat ry

Pia Santavirta

Santavirta Pia
Pääomasijoittajat ry